

I D Ő K Ő Z B E N

IRTA: MÁRAI SÁNDOR

vagy kiöregedett zsoké. Ez rendben is van így: hol is haljon meg egy magyar író? Palotájában, a *Fabourg St. Germain* egyik mellékutcájában, hercegnők és lakájok karjai között, míg a kapu előtt *Rolls Royce* várja? . . . Ostobaság. Igazi író ide kell, hogy jusson, valahová, Ó-Budára, vagy hasonló városszéli magányba, viskóba, ahol végül lehajtja boros és fáradt fejét. Ne magyarázzák, hogy mulatozásra, vagy kártyajátékra többet költött, mint egy bankigazgató, s lakhatott volna a Rózsadombon is, villában, ha akar! Először is, a gyakorlatban, nem lakhatott volna ott, mert az a tiszta és nemes zene, ami titka és művészete volt, nem kellett igazán az embereknek. Mindig csak a közép-szerű kell, a hazug, az, ami e tiszta művészet igényével jelentkezik, s aminek hallatára az olvasó fel-felkiált: „Beavatott vagyok! . . .” Krudy nem „avatott be” senkit világa titkaiba. Fűtyült az olvasóra, a világra. Ezzel a tiszta szándékkal csak ide lehet jutni végül, egy földszintes házba, Ó-Budára. Ez minden, amit elérhünk. Ez a valóság.

KRUDY HÁZA

Hótól, fagytól és napfénytől szikrázó januári délelőtt Krudy háza előtt állok meg, Ó-Budán, a Templom utcában. Toprongyos, földszintes ház, a kaputól jobbra és balra egy-egy pár ablak. A baloldali ablakok mögött a szoba, ahol Krudy, gyertyafény mellett, meghalt.

Ez a valóság, gondolom. Ez az író megvalósította azt, amire író egyáltalán vállalkozhat: saját, külön világot teremtett, külön nyelvjárással, éghajlattal, erkölccsel, mondával és vadállatokkal, — megalkotta a semmiből az újat. A legnemesebb, legnagyobb író volt, kortársaim között ő az, akit legtudatosabban tisztelték. Világi sorsa természetesen reménytelen volt. E viskóban halt meg, gyertyafény mellett, mint egy cimbalmos,